

[Steen Folke.]

nedtrappe dem, som om at give dem tillid og styrke til at ændre på deres egne livsvilkår. Hertil krævedes et veluddannet personale med tålmodighed og tro på, at det gennem samlivsformer og personlig støtte kunne lykkes at bringe de unge stofmisbrugere så langt, at de gennem samfundets øvrige tilbud om revalidering og uddannelse kunne fungere i det såkaldt normale samfund.

De fleste stofmisbrugere blev kriminaliserede som følge af deres tilværelse som stofmisbrugere. Mange bruger mellem 400 og 600 kr. daglig, hvilket har betydet, at de blev afhængige af kriminalitet foruden at være afhængige af stoffer. Mange stofmisbrugere har ikke tidligere været kriminaliseret, men tvinges på grund af stofmisbrug ud i kriminalitet som stofhandel, berigelseskriminalitet eller prostitution.

Over for den gruppe må straffen i sig selv anses for at have en stik modsat virkning. Stofkriminalitet er i sin yderste konsekvens en nødvendighed for de grupper, der af overvejende sociale årsager er bragt ud i stofmisbrug.

Man kunne forestille sig, at fængselsophold i det mindste ville have den effekt, at stofbruget ophørte, men det er efterhånden almindelig kendt, at også inden for fængslernes mure er det muligt at få de illegale stoffer. Endvidere har det ikke været muligt for kriminalforsorgen i videre udstrækning at hjælpe de unge, der kom ud af fængslerne, hvorfra de meget hurtigt søgte tilbage til stofmiljøerne.

Behandlingsinstitutionerne for unge stofmisbrugere har ydet en betydelig indsats over for denne kategori af unge. Man kan formentlig sige, at en af årsagerne til, at antallet af unge misbrugere har været stagnerende, i hvert fald hvad angår gruppen af morfinbasemisbrugere, er den indsats, som disse institutioner har bidraget med. Det er givetvis ikke noget særlig taknemligt job at arbejde på de institutioner. En af de sværeste opgaver har været at genplacere de unge misbrugere i samfundet. Selve nedtrappingen er ikke det største problem, det er problemet om tilbagevenden til en normal social tilværelse. Arbejdsmarkedet er ikke indrettet til at modtage denne gruppe unge, der af mange årsager ikke kan leve op til de

krav, der stilles. Uddannelsesmulighederne har været meget begrænsede og boligtilbudene helt utilstrækkelige.

De sidste par års krise har naturligvis kun kompliceret situationen yderligere. At være stofmisbruger eller eksmisbruger giver meget vanskelige forhold, når man skal søge arbejde eller uddannelse, og den hetz, der har været ført specielt mod denne gruppe af stofmisbrugere og ikke mindst anført af fremskridtspartiet, har forplantet sig selv til de kredse, der hævder at have forståelse for sociale problemer. Derfor har det været nødvendigt for behandlingsinstitutionerne selv at forsøge at etablere arbejdstilbud, højskolelignende ophold, små arbejds- og boligkollektiver for at få nedtrappede stofmisbrugere til at fungere i en mere normal sammenhæng.

At det er fundamentale behov som en god bolig, en arbejdsplads, der er tilpasset menneskets behov og ikke produktionens, og et kammeratskab, der bygger på fællesskab, som er den hjælp, der skal ydes stofmisbrugerne, viser mere end noget andet Christiania, der på trods af manglende støtte udefra har formået at hjælpe unge stofmisbrugere. Det er præcis de krav, samfundet ikke har kunnet efterleve, og det præger naturligvis også institutionernes arbejdsvilkår.

I den socialgruppe, der arbejder i fristaden Christiania, har man, så vidt jeg ved, taget sig af omkring 100 stiknarkomaner og hjulpet dem på en sådan måde, at omkring en tredjedel af dem nu er stoffri. Det er ikke mange behandlingsmetoder og -centre, der kan opvise lignende resultater. Men et flertal i folketinget agter som bekendt at jævne Christiania med jorden den 1. april i år. Med den kampvilje, christianitterne har udvist, og med den holdningsændring i befolkningen, der er indtruffet i den senere tid, simpelt hen fordi oplysningsniveauet omkring Christiania er vokset, lykkes det nu nok ikke at få lukket Christiania, men planerne siger lidt om, hvordan folketingets flertal foretrækker at løse „de samfundsmæssige problemer“ med tvang og politiindgreb.

Hvis vi iagttager de seneste par års udvikling, vil det efter flere sagkyndiges mening kunne konstateres, at misbrug af de illegale opiater er stagneret. Til gengæld findes et stigende antal unge, der bruger og misbruger alkohol, hash og en række andre stoffer. Det